

Olje- og Energidepartementet
Postboks 8148 Dep

0033 OSLO

Vår ref:
19/2461-8-SCL

L.nr.
20984/19

Arkiv:
S82 &13

Deres ref:

Dato:
29.08.2019

MELDING OM POLITISK VEDTAK - HØRING - NASJONAL RAMME FOR VINDKRAFT

Snåsa kommunestyre har i møte den 29.08.2019 behandlet sak 53/19 og fattet slikt vedtak:

Rådmannens forslag til innstilling/vedtak:

Snåsa kommune fraråder at kommunens arealer skal være en del av nasjonal ramme for vindkraft på land. Kommunen er innstilt på å påklage eventuelle konsesjonssøknader for vindkraft. Snåsa kommune er i utgangspunktet positiv til en helhetlig plan for landbasert vindkraft. Men landbasert vindkraft må, før en rammeplan vedtas, vurderes i en større sammenheng med annen miljøvennlig kraftproduksjon. En reduksjon i offentlig energiforbruk må også konkretiseres og gjennomføres.

Snåsa kommune har et spesielt ansvar for å ivareta den sørsamiske kulturen, herunder reindriften. Etablering av arealkrevende landbasert vindkraft i kommunen vil få svært negative konsekvenser for den sørsamiske reindriften. Sørsamisk reindrift er allerede hardt påvirket av vindkraftutbyggingen på Fosen, og må ikke belastes ytterligere. Dette tar ikke forslaget til nasjonal ramme hensyn til.

Snåsa kommune er hovedinnfallsporten til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, et av Sør-Norges største sammenhengende villmarksområder. Vindkraftverk i kommunen vil være synlig fra store deler av nasjonalparken og forringe opplevelsen av jakt, fiske og friluftsliv i parken. Vindkraft får også betydelige negative konsekvenser for naturmangfold og landskap generelt. Vindkraft er derfor ikke forenelig med Snåsa kommunes status som nasjonalparkkommune. Snåsa kommune støtter for øvrig Trøndelag fylkesting sitt vedtak i sak 58/19.

Jijnjh heelsegh / Vennlig hilsen

Solfrid Løvhaugen
Laanteburrie/Landbruk/Faagekonsuleente skåajje

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg: Samlet saksframstilling.

Klageinstans**Snåasen tjelte/Snåsa
kommune****Melding om rett til å klage
over forvaltningsvedtak**

(Forvaltningsloven § 27 tredje ledd)

Mottaker (navn og adresse)	Dato	Klageretten gjelder
Olje- og Energidepartementet Postboks 8148 Dep	29.08.2019	Vedtak fattet av Snåsa kommunestyre Sak nr: 53/19 MELDING OM POLITISK VEDTAK - HØRING - NASJONAL RAMME FOR VINDKRAFT
0033 OSLO		Denne meldingen gir viktige opplysninger hvis De ønsker å
klage over vedtak De har fått underretning om.		
Klagerett	De har rett til å klage over vedtaket.	
Hvem kan De klage til –	De kan klage til klageinstansen, men klagen skal først sendes til avsender av denne meldingen. Hvis ikke dette organet endrer sitt vedtak som følge av klagen, vil den bli sendt videre til klageinstansen for avgjørelse.	
Frist til å klage	Klagefristen er <i>3 uker</i> fra den dag dette brevet kom fram. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristen løper ut. Dersom De klager så sent at det kan være uklart for oss om De har klaget i rett tid, bes De oppgi når denne meldingen kom fram. Dersom klagen blir sendt for sent, er det adgang til å se bort fra den. Om De har særlig grunn til det, kan De likevel søke om å få forlenget klagefristen. De bør da i tilfelle nevne grunnen til forsinkelsen.	
Rett til å kreve begrunnelse	Dersom De ikke allerede har fått begrunnelse for vedtaket, kan De sette fram krav om å få det. Slikt krav må settes fram i løpet av klagefristen. Klagefristen blir i så fall avbrutt, og ny frist begynner å løpe fra det tidspunkt De mottar begrunnelsen.	
Klagens innhold	Klagen skal nevne det vedtak det klages over, og den eller de endringer som ønskes. De bør også nevne Deres begrunnelse for å klage og eventuelle andre opplysninger som kan ha betydning for vurderingen av klagen. Klagen må undertegnes.	
Utsetting av vedtak	Selv om De har klagerett, kan vedtaket vanligvis gjennomføres straks. De har imidlertid adgang til å søke om å få utsatt iverksettingen av vedtaket inntil klagefristen er ute eller klagen er avgjort.	
Rett til å se sakens dokumenter og til å kreve veiledning	Med visse begrensninger har De rett til å se dokumentene i saken. De må i tilfelle vende Dem til det forvaltningsorgan som har sendt denne meldingen. Der kan De også få nærmere veiledning om adgangen til å klage, om framgangsmåten ved klage og om reglene for saksbehandlingen ellers.	
Kostnader ved klagesaken	De kan søke om å få dekket utgifter til nødvendig advokatbistand etter reglene om fritt rettsråd. Her gjelder imidlertid normalt visse inntekts- og formuegrenser. Fylkesmannens kontor eller vedkommende advokat kan gi nærmere veiledning. Det er også adgang til å kreve dekning for vesentlige kostnader i forbindelse med klagesaken, f.eks. til advokatbistand. Men normalt er det et vilkår at det organ som har truffet det første vedtaket, har gjort en feil slik at det blir endret. Klageinstansen vil om nødvendig orientere Dem om retten til å kreve slik dekning for sakskostnader.	
Klage til Sivilombuds-	Stortingetsombudsmann for forvaltning (Sivilombudsmannen) har ikke adgang til å behandle saker som er avgjort av Kongen i statsråd. Dersom De får Deres klage avgjort i statsråd fordi	

mannen

Kongen er klageinstans, kan De derfor ikke senere bringe saken inn for Sivilombudsmannen.

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Snåsa formannskap	20.08.2019	97/19

HØRING - NASJONAL RAMME FOR VINDKRAFT

Vedlagte dokumenter:

Høringsbrev datert 04.04.2019 fra Olje og energidepartementet.

Hjemmel for behandling:

Egenkompetanse.

Saksopplysninger:

Olje- og energidepartementet (OED) sendte 1. april 2019 Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) forslag til *Nasjonal ramme for vindkraft på land* på høring. NVE har utarbeidet rapporten på oppdrag fra OED.

Nasjonal ramme viser etter NVEs vurdering de 13 mest egnede områdene for vindkraft på land i Norge. OED gjennomfører nå en bred høring av forslaget med høringsfrist 1.oktober.

Høringsdokumentene finnes på NVEs [nettsider](#). NVE har også laget en kort [informasjonsfilm](#) om nasjonal ramme.

NVE behandler ikke meldinger eller konsesjonssøknader om etablering av vindkraftverk før nasjonal ramme er fastsatt.

1.1 Rapportens formål

Formålet med nasjonal ramme er å styre nye vindkraftverk til områder som har de beste naturgitte forholdene, samt har lavest mulig konfliktnivå med andre interesser.

Nasjonal ramme er todelt og inneholder:

- Oppdatert kunnskapsgrunnlag for relevante konsekvenser av landbasert vindkraft.
- Kart med de 13 mest egnede områdene for lokalisering av vindkraft.

Rammen er ikke prosjektspesifikk, men definerer større områder der det kan ligge til rette for utbygging av lønnsom vindkraft på land. Det er ikke meningen at hvert enkelt område skal utnyttes maksimalt, blant annet på grunn av samlet miljøbelastning og andre lokale forhold.

NVE skriver i rapporten på side 10:

«Rammen skal bidra til økt forutsigbarhet, en mer effektiv konsesjonsbehandling og demping av konflikter»

Videre står det på samme side:

«Rammen skal ikke erstatte dagens konsesjonsbehandling, men det skal i utgangspunktet være vanskeligere å få konsesjon i et område som ikke er pekt ut i den nasjonale rammen.»

Det er viktig å være klar over at nasjonal ramme er et overordnet styringsverktøy, og ikke går på bekostning av den tradisjonelle søknadsprosessen. Rammen er et resultat av omfattende analyser på et overordnet nivå; det vil derfor være steder innenfor et utpekt område som er lite egnet til vindkraft, og det vil være steder utenfor utpekt område som kan være egnet. Men det er grunn til å tro at rammen kan få stor betydning både for hvor utbyggere velger å søke konsesjon og for NVEs vurdering av konsesjonssøknader.

1.2 Hvordan har man kommet frem til de 13 områdene?

Som beskrevet er nasjonal ramme to-delt. En del består av et oppdatert kunnskapsgrunnlag om hvordan vindkraft kan påvirke miljø- og samfunnsinteresser. Kunnskapsgrunnlaget består av 21 temarapporter med vurdering av hvordan fagkunnskapen for det enkelte tema bør benyttes i vindkraftsaker. NVE har laget rapportene i samarbeid med mange fagmiljøer. Tabell 1 viser hvem som har hatt hovedansvaret for de ulike rapportene.

Tabell 1: Oversikt over temarapportene og hvem som har vært ansvarlig for utarbeidelsen (NVE).

MILJØDIREKTORATET	RIKSANTIKVAREN	NVE
Fugl Flaggermus Villrein Annet dyreliv Naturtyper Landskap (sammen med Riksantikvaren) Friluftsliv Sammenhengende naturområder	Landskap (sammen med Miljødirektoratet) Kulturminner og –miljøer	Reindrift Reiseliv Iskast Nabovirkninger Drikkevann Næringsutvikling Forsvaret Værradarer Sivil luftfart Elektronisk kommunikasjon Andre tema Klimaavtrykk og livssyklusanalyser

Temarapportene er tilgjengelige [her](#).

Metoden NVE har brukt for å peke ut egnede områder i Norge har gått over flere trinn. Først har de hatt en ren teknisk øvelse for å fjerne åpenbart lite egnet areal. Dette krever tema som har relevante, landsdekkende kartlag som kan benyttes i en slik analyse.

Eksklusjonsrunden har to trinn:

Hard eksklusjon

NVEs definisjon: *Med «hard eksklusjon» menes eksklusjon av arealer som er uaktuelle for vindkraftutbygging på grunn av teknisk/økonomiske forhold, eller på grunn av at arealene er formelt vernet eller tilsvarende.*

Eksempel på harde eksklusjoner er områder med middelvind under 6 m/s, større innsjøer og tettsteder.

Myk eksklusjon

NVEs definisjon: *Med «myk eksklusjon» menes eksklusjon av arealer der virkninger for én enkeltinteresse i mange tilfeller tilsier at det ikke bør bygges vindkraftverk.*

Eksempel på myke eksklusjoner er skredområder, kompleks topografi, Forsvarets skytefelt og buffersoner rundt ulike tekniske installasjoner, tettsted mv.

Etter å ha fjernet ekskludert areal, pekte NVE på 43 områder. Disse ble igjen tematisk analysert av ulike aktører, se tabell 2.

Tabell 2: Oversikt over tematiske analyser NVEs forslag til utpekte områder er basert på.

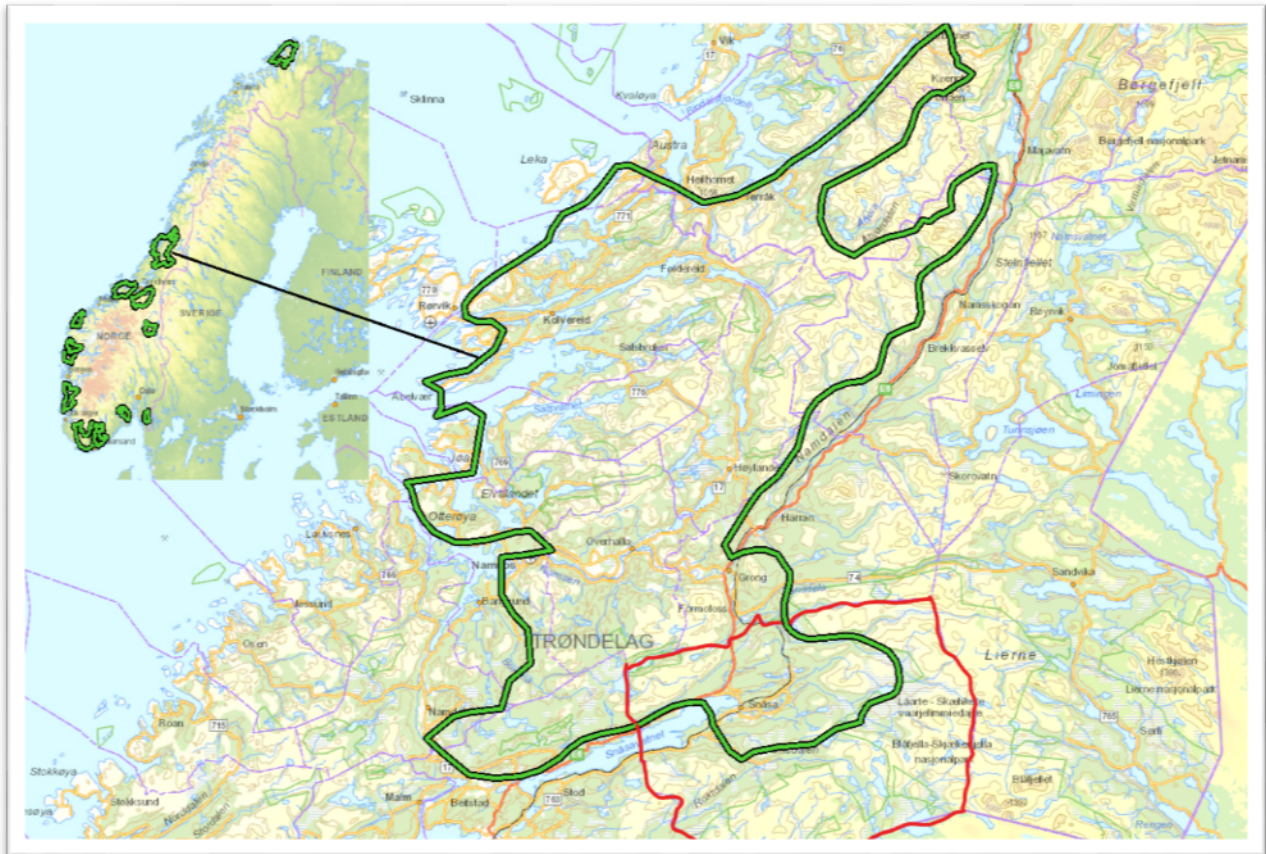
TEMATISK ANALYSE	UTFØRT AV
Nettkapasitet	NVE
Produksjonskostnader for vindkraft	NVE
Naturmangfold og friluftsliv	Miljødirektoratet
Landskap	Miljødirektoratet og Riksantikvaren
Kulturminner og -miljøer	Riksantikvaren
Reindrift	Fylkesmannsembetenes reindriftsavdelinger
Forsvarets interesser	Forsvarsbygg
Reiseliv	NVE
Elektronisk kommunikasjon	NVE
Sivil luftfart	NVE
Værradarer	NVE
Nabovirkninger	NVE
Andre interesser	NVE

Etter enn gjennomgang av de tematiske analysene var ferdige, endte NVE opp med det de mener er de 13 mest egnede områdene i Norge for vindkraft. Mer om utpeking av områdene kan leses i rapportens kapittel D – *metode for utpeking av områder* (s. 92-123).

Nasjonal ramme er ikke ment å vurdere mulighetene for prosjekt med små og færre vindturbiner (1-5 stk.) som kan stå nærmere infrastruktur og bebyggelse.

1.3 Hvorfor område Namdal og Snåsa?

Av de 13 utpekte områdene ligger tre i Trøndelag, og et dekker deler av Snåsa kommune (figur 1).

Figur 1: Kart oppe til høyre viser alle de 13 områdene som er foreslått. Hovedkartet viser område Namdal (grønn markering), og hvor stor del av Snåsa som blir berørt (rød markering er kommunegrensen).

Område Namdal er det største området i planen med et totalt areal på 6090 km², hvorav 3639 km² er ikke-ekskludert areal (figur 2, venstre kart).

Kort oppsummert er område Namdal valgt ut på grunn av:

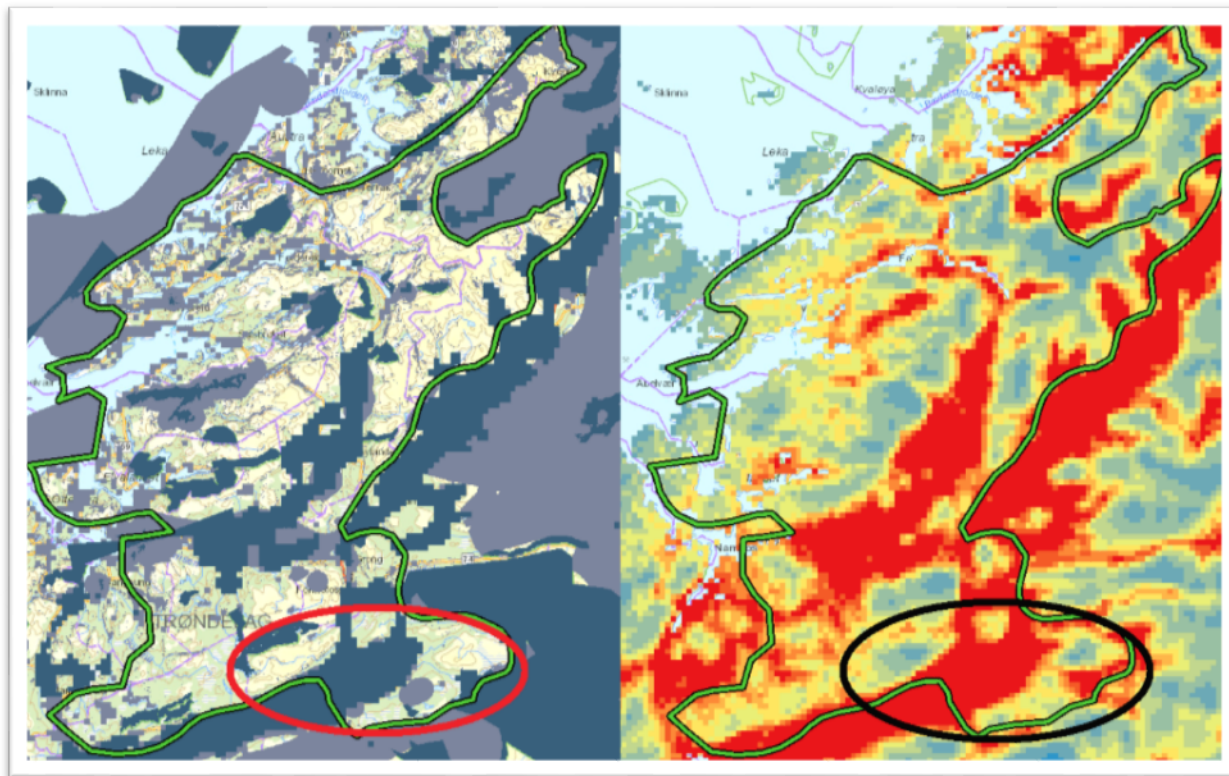
- Gode produksjonsforhold
- Relativt god nettkapasitet
- Relativ få arealbrukskonflikter foruten sørsamisk reindrift.

Dette er NVEs begrunnelse for at område Namdal er valgt (side 142 i rapporten):

*Namdalsregionen har **veldig gode produksjonsforhold for vindkraft**. I et kraftsystemperspektiv er området **middels egnet for ny produksjon**, sammenlignet med andre områder. Det er per i dag flaskehalser i transmisjonsnettet, men Statnett har konsesjon til flere tiltak som på lengre sikt kan forbedre nettkapasiteten til ny produksjon i området. I det utpekte området er det viktige miljø- og samfunnsinteresser, og **de viktigste interessene er knyttet til sørsamisk reindrift**. Søknaden om Kalvvatnan vindkraftverk i Bindal ble i 2016 avslått på grunn av samlet belastning for reindriftsinteresser. Området er imidlertid stort, og vi mener at det enkelte steder i dette området bør kunne bygges ut vindkraftverk med akseptable virkninger for reindriften. Til tross for middels nettkapasitet per i dag, framstår Namdal som et av de mest egnede områdene for ny vindkraftutbygging i Norge. Vi har lagt mye vekt på de gode produksjonsforholdene i denne vurderingen.*

Dette området er relativt stort, og det kan i teorien bygges både store og små vindkraftverk mange steder. På grunn av samlet belastning for reindriften, bør det ikke være aktuelt med mange store vindkraftverk som påvirker de samme reinbeitedistriktene. Per i dag er også nettkapasiteten en faktor som begrenser potensialet for et stort omfang av vindkraft i området (saksbehandlers utheving).

Figur 2 viser to kart, det ene med ekskludert areal (uaktuelle områder for vindkraft) og utbyggings- og driftskostnader pr. kWh. Utbyggingskostnadene styres av flere faktorer, men det er naturlig nok vindressursen som påvirker dette i størst grad.

Figur 2: Kart til venstre viser harde (mørk grå) og myke eksklusjoner (lys grå). Kart til høyre viser produksjonskostnader pr. kw. Blå er rimeligst, rød dyrest. Sirkel markerer Snåsa innenfor området.

Innenfor området som berører Snåsa er det i hovedsak vann og vassdrag, infrastruktur (E6 og jernbane), tettsteder, bebyggelse og drikkevannskilder som er ekskludert. Dette er markert som mørk grå og lys grå i kartet. Produksjonskostnadene er lavest for område Holemsfjellet og Andorfjellet.

2.0 Generelt om vindkraft

2.1. Status i Trøndelag

I Trøndelag er det per i dag 9 vindkraftverk i drift, som har en middelproduksjon på i underkant av 1500 Gwh. I tillegg kommer en rekke vindkraftverk som er under bygging eller hvor konsesjon er gitt. I Trøndelag dreier dette seg om 8 stk. (www.nve.no). Alle disse ligger i de ytre delene av Trøndelag, både nord og sør for Trondheimsfjorden.

Trøndelag har pr. i dag drøyt 27 % av den nasjonale produksjonen, dette er andel som øker til 30 % dersom alle konsesjonsgitte anlegg på landsbasis (inkl. Trøndelag) ferdigstilles.

I tillegg er det 3 vindkraftverk i indre deler av Trøndelag som ligger «på vent», det vil si at de er i søknadsstadiet og ikke ferdigbehandlet. Disse ligger i Verdal (konsesjonssøknad til behandling), Røyrvik/Namsskogan (meldt oppstart) og Røyrvik (meldt oppstart).

2.2 Arealbruk i norske vindkraftverk

Et vindkraftverk består av vindturbiner, nettilknytning, servicebygg, trafostasjoner, internt veisystem mv. innenfor et planområde.

Direkte inngrep dreier seg i all hovedsak om arealtap til interne veier og oppstillingsplass for kran ved hver vindturbin. I tillegg kommer mindre areal til servicebygg og trafostasjon.

Planområdet inkluderer et større område rundt selve vindkraftverket hvor det ligger bestemmelser som regulerer bruk mv. innenfor planområdet, typisk at tiltak som hindrer eller er til ulempe for

vindkraftproduksjon ikke tillates. Videre kan det regulere ferdselen på internveiene. Internveiene er som regel stengt for motorisert ferdsel for allmennheten, med unntak for rettighetshavere (f.eks. grunneiere og reindrift). For øvrig er det som regel ingen begrensinger på beitebruk og tradisjonelt friluftsliv. Reguleringsbestemmelsene har ofte sammenheng med konsesjonsvilkårene satt av NVE. NVE har i rapporten (side 26) estimert arealbruken for et vindkraftverk med installert effekt på 100 MW., dvs. ca. 25-30 vindturbiner. De sier det er vanskelig å oppgi nøyaktige tall på arealbruk, men man ser en nedgang i arealbruken når vindturbinene har blitt større og mer effektive. Tabell 3 tar utgangspunkt i vindturbiner av typen som blir benyttet på Frøya og Sørmarkfjellet, med installert effekt på 4,2 MW.

Tabell 3: Tabellen viser arealbruk pr. vindturbin ved 4 MW installert effekt.

Type inngrep	Arealbruk pr. turbin
Direkte inngrep	10 daa.
Planområde	400 daa.

NVEs tall for størrelsene på planområde pr. turbin stemmer bra med tallene for vindkraftverk i Trøndelag. I tabell 4 nedenfor presenteres relevante data fra 5 vindkraftverk i Trøndelag. Tallene er hentet fra www.tronderenergi.no og www.nve.no.

Tabell 4: Nøkkeltall for 5 vindkraftverk i Trøndelag. Kursiv skrift viser vindkraftverk som ikke er ferdigstilt.

Vindkraft- verk	Årlig produksjon	Antall turbiner	Navhøyde	Total høyde m/rotor	Veier	Planområde	Nedbygd
<i>Storheia</i>	<i>1000 Gwh</i>	<i>80</i>	<i>87 meter</i>	<i>145,5</i>	<i>62 km</i>	<i>38 km²</i>	<i>2 %</i>
Roan	900 Gwh	71	87 meter	145,5	70 km	24,5 km ²	2,60 %
Bessaker	162 Gwh	25	64 meter	99,5	10 km	3,5 km ²	4 %
<i>Frøya</i>	<i>201,8 GWh</i>	<i>14</i>	<i>112 meter</i>	<i>180</i>	<i>10,5 km</i>	<i>6,6 km²</i>	<i>-</i>
<i>Sørmarkfjellet</i>	<i>440 Gwh</i>	<i>31</i>	<i>87 meter</i>	<i>145,5</i>	<i>23,2 km</i>	<i>10,5 km²</i>	<i>-</i>

For sammenligningens skyld viser tabell 3 høyden på noen større bygg i regionen.

Tabell 5: Høyden på enkelte bygg i Trøndelag.

Bygg	Høyde
Vindturbin Frøya	180 meter
Geitfjellsenderen	131 meter
Tyholttårnet	120 meter
Nidarosdomen	98 meter
Snåsa kirke	29 meter

2.3 Behovet for fornybar energi

Rapporten diskuterer ikke behovet for fornybar energi og nasjonale målsettinger på området. For kommunens vurdering er det allikevel viktig at behovet for og alternativer til vindkraft er belyst. Behovet for mer energi, om det er i Trøndelag eller nasjonalt, er vanskelig å vurdere. Vi har valgt å støtte oss på fylkesrådmannens vurdering i saksframlegget til fylkestinget. Når det gjelder behovet nasjonalt skriver fylkesrådmannen i sitt saksframlegg:

«Dagens elektrisitetsproduksjon i Norge ligger på omlag 150 TWh (2017). Forbruket av elektrisk kraft lå i 2017 på ca 135 TWh. Ulike beregninger (CENSES, Statnett m.fl) antyder et forbruk på inntil 160-180 TWh i 2050. I dette ligger en omfattende elektrifisering av blant annet transportsektoren.

Allerede vedtatte nye vindkraftanlegg vil sannsynligvis være nok til å dekke dette økte behovet. Usikkerheten er først og fremst knyttet til eventuell utbygging av kraftkrevende industri samt hvor mye fornybar energi vi skal eksportere til Europa.»

Videre skriver fylkesrådmannen at det forventes et regionalt kraftoverskudd fra 2020.

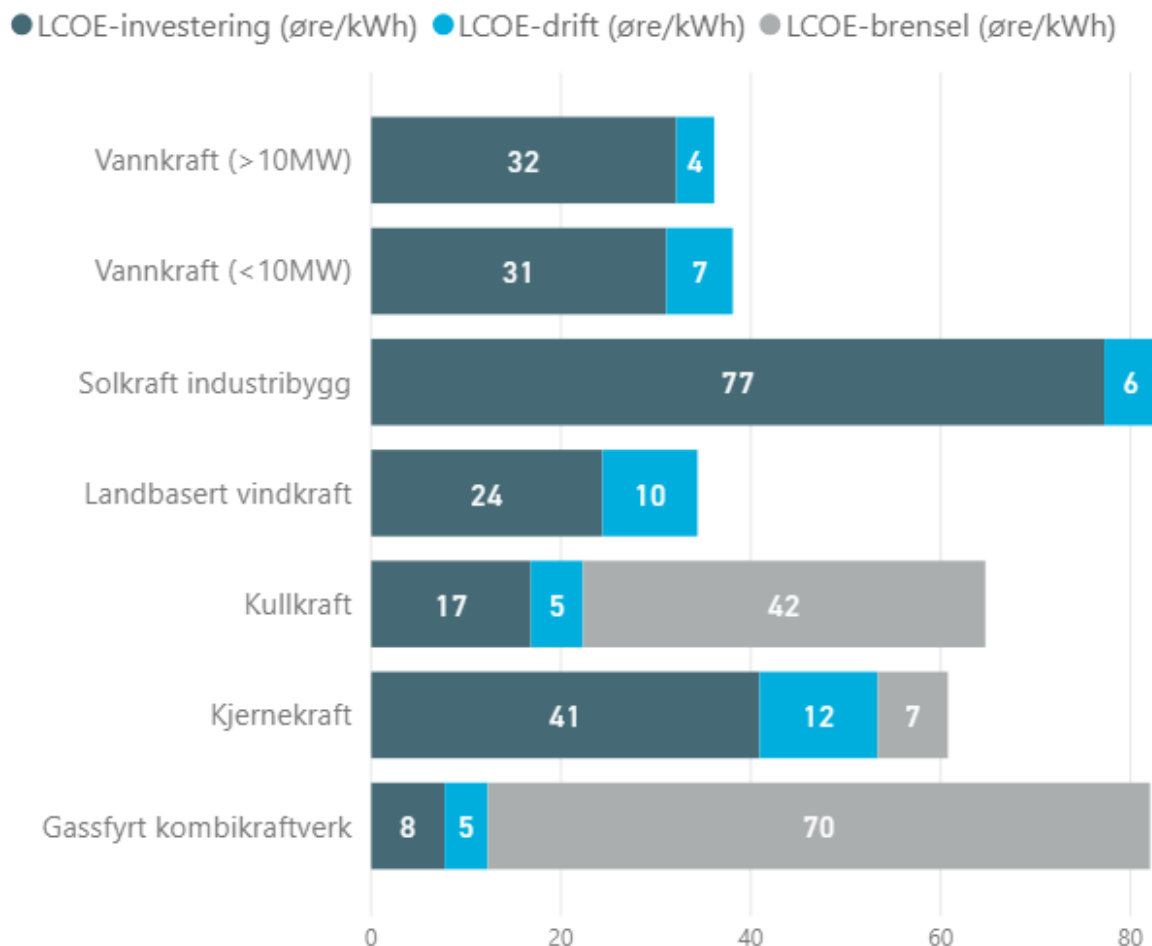
Basert på fylkesrådmannens innstilling fremstår det som at det ikke er behov for ytterligere vindkraftprosjekter, hverken regionalt eller nasjonalt. Dette er et argument som bl.a. både Statkraft og Statnett støtter ([NRK](#) 20.5.19)

Etablering av mer vindkraft er derfor i stor grad et spørsmål om hvor mye som skal eksporteres.

2.4 Lønnsomhet

Vindkraft på land vurderes ikke omfattende opp mot andre alternativer innenfor fornybar energi. Det er kun produksjonskostnader som er sammenlignet. Per i dag er vindkraft like lønnsomt som vannkraft (tabell 4). I 2012 var produksjonskostnaden (bygging og drift) for vindkraft 52 øre/kWh, mens i 2018 var de på 34 øre/kWh. Det forventes en videre nedgang fram til 2020 på 7 øre.

Tabell 6: Produksjonskostnad for ulike kraftteknologier i Norge og Europa med 6 % avkastningskrav.

Av andre aktuelle energikilder i Norge er det noen alternativer:

- **Havvind:** Vindturbiner til havs er per i dag ikke økonomisk lønnsomt, dette i likhet med landbaserte anlegg for ti år siden. I Europa bygges bunnfaste vindturbiner, mens i Norge er foreløpig havområdene for dype med dagens teknologi. Flytende turbiner er foreløpig på

utviklingsstadiet. Bunnfast havvind har utbyggingskostnader opp til tre ganger høyere enn landbasert vindkraft. Men det er ventet at kostnadene vil gå ned i et langsiktig perspektiv.

- **Solkraft:** Solkraft er verdens raskest voksende energikilde. Også i Norge installeres det solkraft, men en typisk installasjon kan koste rundt 100 øre/kWh. NVE forventer at kostnadene for solkraft vil gå raskt nedover.
- **Modernisering av eldre vannkraftverk:** Ved å oppgradere og/eller utvide eksisterende vannkraftverk kan det potensielt hentes ut 6 TWh mer effekt enn i dag (St.mld. 25, 2015-2016). Tallet er noe omdiskutert, blant annet sier en studie fra NTNU i 2017 at potensielt 20 – 30 TWh kan hentes ut i økt effekt. NTEs pågående oppgradering av nedre Fiskumfoss vil gi 40 % mer effekt enn i dag (fra 277 GWh til 382 GWh).

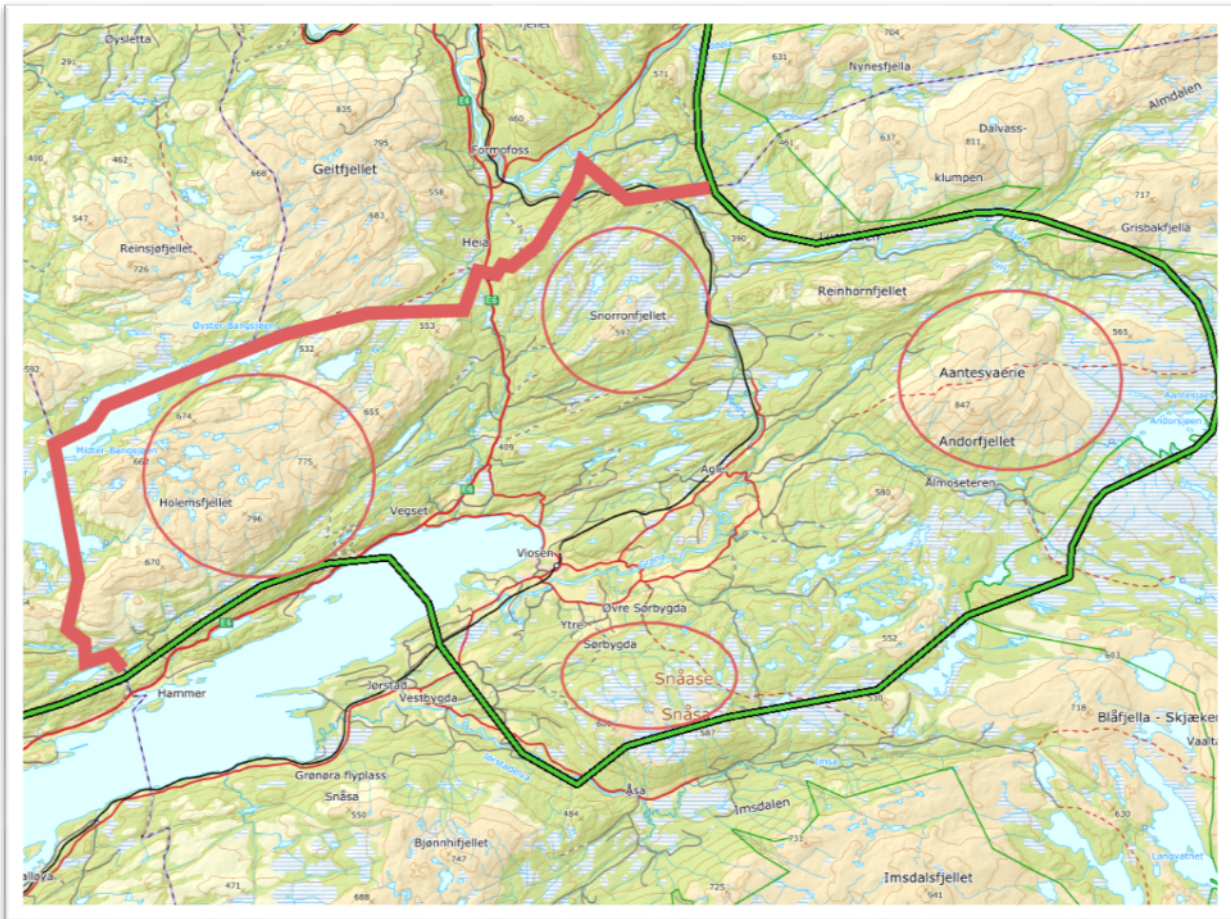
3.0 Mulige virkninger av vindkraft i Snåsa kommune

I dette kapitlet vurderes sannsynlige konsekvenser av vindkraft i kommunen. Med bakgrunn i at dette er en rammeplan, uten kjennskap til omfang og plassering av vindkraftverk, blir også vurderingene på et overordnet nivå. Av samme årsak er det sannsynligvis tema som blir berørt som ikke er omtalt her, deriblant kulturminner.

Vurderingene er gjort med bakgrunn i NVEs rapport og hva vi vurderer som aktuelle områder jfr. pkt 3.1.

3.1 Aktuelle områder for vindkraftverk i Snåsa

Teknologi og økonomiske betingelser er to viktige faktorer som kontinuerlig endres og medføre at områder som er uegnet i dag blir mer egnet for vindkraft i framtida. Allikevel er det fornuftig å danne seg et bilde av hvor vindkraft er mest aktuelt i kommunen med dagens forutsetninger. Basert på NVEs rapport, og kartet over utbyggingskostnader og eksklusjoner (figur 2, side 4), er det allikevel noen områder som peker seg ut (figur 3).

Figur 3: Kartet viser den delen av Snåsa som er innenfor nasjonal ramme. Grønn strek er rammens grense, mens rød strek er kommunegrensen mot de andre kommunene innenfor nasjonal ramme. Røde sirkler viser grovt områder hvor det er mest sannsynlig at vindkraft etableres innenfor Snåsa.

Fjellområdet nord for Snåsavatnet (Holemsfjella m.fl.) framstår som mest aktuelt. Her er lite areal ekskludert, samt at utbyggingskostnaden er lav. Andorfjellet også et egnet område. Sørfjellet og Snorronfjellet kommer etter dette, men i et regionalt perspektiv framstår disse områdene neppe særlig attraktive. Arealmessig kan aktuelt areal nord for Snåsavatnet være ca. 50 – 60 km², mens Andorfjellet er ca. 30 - 40 km². I tabell 1 ser vi at Storheia vindkraftverk har et planområde på ca. 38 km² (80 vindturbiner).

3.1 Landbruk

Forslaget til «Nasjonal ramme for vindkraft» har et eget kortfattet kapittel om landbruk som er basert på «Temarapport om landbruk, mineralressurser og andre tema». Den generelle konklusjonen er at utbygging av vindkraft vil medføre begrensa virkninger for landbrukets ressursgrunnlag.

Vanligvis blir kun en liten prosentandel av planområdet for vindkraftverk fysisk bygget ned. Arealet mellom vindturbinene og øvrige infrastruktur kan som regel utnyttes som før, men de fysiske installasjonene kan gjøre arbeidet noe mer krevende og redusere kvaliteten på ressursen. Det konkluderes også med at det vil være positive virkninger av en vindkraftutbygging med økt tilgjengelighet til ressursene.

Jordbruksareal

Nesten all dyrka og dyrkbar jord i Snåsa kommune inngår i området «Namdal» som NVE har utpekt som egna til vindkraft. Bare de lavereliggende sørvestlige delene av kommunens jordbruksareal inngår ikke. Men etter de såkalte harde og myke ekskluderingene er de sentrale og lavereliggende områdene i

kommunen uaktuelle eller mindre aktuelle for utbygging. Det er de 4 fjellområdene nevnt i punkt 3.1 som gjenstår. I disse områdene er det ikke dyrka jord og lite dyrkbar jord. Det finnes noe innmarksbeite innenfor områdene, men det er først og fremst beiting i utmark som blir berørt.

Beitebruk og setring

I temarapporten om landbruk m.m. nevnt tidligere konkluderes det med at vindkraftverk ikke medfører vesentlige virkninger for beiteressursene, da det direkte arealbeslaget er begrensa. Gjennomførte konsekvensutredninger og erfaringer fra andre land viser dette. I følge svenske myndigheter medfører ikke støy fra vindturbiner vesentlige virkninger for husdyr som beiter nær vindkraftverk. I anleggsfasen vil arealbeslaget være større, og sammen med forstyrrelser kan dette gjøre at beiteressursene ikke kan utnyttes som før mens utbyggingen foregår. Anleggsfasen kan også medføre virkninger i form av økt stressnivå hos beitedyr og risiko for skader fra maskiner og utstyr. Videre viser konsekvensutredningene at infrastrukturen som etableres i forbindelse med vindkraftverk kan gi positive virkninger for beiteressurser i driftsfasen, i form av økt tilgjengelighet. Dette kan både innebære at nye områder kan tas i bruk, og forenkle tilsyn, sinking og vedlikehold i eksisterende beiteområder. Samtidig pekes det på at etablering av nye veier kan skape ulemper ved at dyrene lettere trekker ut av området, og at økt menneskelig aktivitet kan medføre forstyrrelser. Konklusjonen er likevel at de positive virkningene av vindkraftverk for beiteressursene er større enn de negative virkningene i driftsfasen.

Innenfor alle de 4 fjellområdene er det mange seteranlegg i skogbandet opp mot snaufjellet, men med redusert beitebruk har den tradisjonelle seterdrifta for en stor del opphørt. Setrene brukes i dag som vanlige hytter og mange leies ut i forbindelse med jakt og fiske. I tillegg har vi noen besøkssetre i drift med melkeproduksjon og videreforedling.

- Område Hølemsfjellet

Innenfor de aktuelle områdene er det bare i fjellområdet nord for Snåsavatnet at det nå slippes dyr på fjellbeite gjennom organiserte beitelag. Medlemmene i Murbrekkfjellet beitelag DA slipper årlig over 900 sauer i statsallmenningen og i tilgrensa private områder sør for statsallmenningen i fjellområdet Hammerheia/ Hølemsfjellet/ Langnesfjellet/ Murbrekkfjellet. Beitelaget har samle- og sorteringsanlegg ved Trollsvatnet og gjeterbu ved Gåstjønna. I tillegg slippes det både sau og storfe i tilgrensa og litt lavereliggende private områder. Flere seteranlegg rundt fjellområdet. Hammersetra er besøksseter.

- Område Snorronfjellet

Ingen organisert beitebruk, men det slippes sau (20-30 stk) ved Sandnesseteren. Det er flere seteranlegg i området, ingen er besøkssetre.

- Område Andorfjellet

Ingen organisert beitebruk, men det slippes sau (970 stk) i vestre del av Lurudalen og på inngjerdet innmarksbeite ved Almoseteren og i Aunsan. Storfe slippes på inngjerdet innmarksbeite i Blomlia, Omliseteren og Aunsan. Det er mange seteranlegg i området og Skjørsjøseteren, Bomoseteren, Kjerrilvollen, Bergsauna nedre, Bergsauna øvre, Aunsan og Lurukroven er eller har vært besøkssetre.

- Område Sørfjellet

Ingen organisert beitebruk, men det slippes storfe på inngjerdet innmarksbeite ved Reinsjølian og Tortåsen. Flere seteranlegg i området, ingen er besøkssetre.

Skogbruk

I temarapporten om landbruk m.m. vises det til konsekvensutredninger hvor det konkluderes med at vindkraftprosjektene ikke medfører vesentlige virkninger for produktiv skog. Dette begrunnes med at

arealbeslaget som følge av etablering av vei eller kraftledning er begrensa og at arealet som påvirkes utgjør en svært liten del av ressursgrunnlaget for skogbruket i området. Videre konkluderes det med at i mange prosjekter vil en utbygging gi positive virkninger for skogbruket. Dette begrunnes med at veien som etableres gir økt tilgjengelighet til området og dermed økt avvirkning av marginale skogressurser. Samtidig kan vindkraftverk medføre driftsulemper for utnyttelsen av skogressursene i området, da vindturbiner og andre installasjoner representerer fysiske hindringer.

3.2 Næringsliv / økonomi

3.2.1 Potensielle inntekter av vindkraft

Anleggsfase (1-2 år)

Etter bestilling fra vindkraftbransjen la Ask rådgivning i 2010 fram en rapport om ringvirkninger av vindkraftutbygging. Vindkraftverket på Bessakerfjellet (Roan kommune) var en av fem vindkraftverker som ble undersøkt. Vindturbinene produseres i utlandet. Derfor vil den norske andelen av verdiskapingen utgjøre ca. 20 % av totalinvesteringen i en utbygging. Utbyggingen i Roan var den som greide å hente størst ringvirkning lokalt. Utbyggingen der ga 58,4 millioner kroner til lokale bedrifter av en totalsum på 487 millioner. Det var stor variasjon mellom de fem undersøkte vindkraftverkene m.h.t. hvor mye som tilfalt lokalsamfunn/-næringsliv. Av det som gikk til *norske bedrifter* havnet mellom 10 og 58 prosent lokalt. En faktor som hadde stor betydning for den lokale verdiskapingen/næringslivet i utbyggingsfasen er kontraktstrukturen; altså om byggherren deler utbyggingen inn i flere oppdrag eller ikke, og i hvor stor grad lokale leverandører greier å posisjonere seg for oppdragene – eller selskapene som får oppdragene benytter lokale underleverandører. – *Det som avgjør mest med hensyn til lokale ringvirkninger er det lokale næringslivets kompetanse og kapasitet for slike prosjekter.* (kilde: Elise Førde, Ask Rådgivning).

En anleggsfase genererer trolig etterspørsel etter lokale servicetjenester, som bevertning, møterom, overnatting m.m. Dette vil nødvendigvis være etterspurte tjenester selv om det skulle settes opp brakkerigg på anleggsområdet. Der har vi noe erfaring fra utbygging av Storåselva. Det ga økt belegg på Snåsa Hotell, med de forskjellige tjenestene de tilbyr, i en lengre periode. Hvis man legger til grunn anleggsområde Hølemsfjellet så vil det ganske sikkert gi økt aktivitet og omsetning for Snåsakroa også. Ut over det kan man neppe forvente veldig stor effekt for øvrig handel, siden man ikke trenger gjennom Snåsa sentrum for å komme til anleggsområdet. Avstanden til servicefunksjonene legger trolig også en demper på bruken av dem.

Eventuelle grunneiere får selvfølgelig inntekt for avståelse av grunn. Hva grunneiers godtgjørelse for dette blir avgjøres gjennom private avtaler eller ekspropriasjon, og er derfor ikke mulig å tallfeste.

Driftsfase (25 år)

En tommelfingerregel er at det skapes en arbeidsplass (i driftsfase) per 15-20 MW kapasitet (dvs. pr. 4-6 vindturbiner avhengig av størrelse/effekt), men dette varierer. Fosen Vind DA bygger seks vindkraftverk på Fosen (www.fosenvind.no). Prosjektene omfatter totalt 277 vindturbiner. Det er Statkraft som skal drifte vindkraftverkene. For prosjektene i Fosen Vind skal det ansettes ca. 40 personer med mekanisk- og elektrokompetanse. Det betyr en ansatt for hver sjuende vindturbin i driftsfasen. Siden rekrutteringen av personell skal ha mekaniker-/elektrofagkompetanse, samt at

forsyning av deler skjer fra produsent, så er det trolig begrenset med oppdrag for lokale mekaniske virksomheter knyttet til driftsfasen.

De direkte økonomiske ringvirkningene er i første rekke knyttet til eiendomsskatten. Dersom man tar utgangspunkt i middels størrelse på et vindkraftverk (ca. 25-30 vindturbiner) blir inntekten ca. 5-6 millioner i årlig eiendomsskatt basert på gjennomsnittstall fra Roan, Snillfjord og Hitra kommuner (skattesats 7 promille). Dette betyr rundt 200 til 250 000 pr. vindturbin. Videre vil et vindkraftverk av den størrelsen gi 2 til 4 ansatte i driftsfasen. Disse ansatte trenger ikke nødvendigvis å få lokal tilknytning.

3.2.2 Mulig påvirkning på øvrig næringsliv

Av andre ringvirkninger for næringslivet er det naturlig å ta utgangspunkt i reiseliv/turisme som den næringen som vindkraftverket kan ha størst påvirkning på. Reiselivsvirksomhetene på Snåsa baserer seg mye på natur, og opplevelser knyttet til denne. Begrepet «Seterbygda Snåsa» vil også på sett og vis utfordres med store installasjoner til fjells - som det påstås lager ubehagelig lavfrekvent lyd som bærer langt. Men dette spørres kanskje på øynene som ser? Noen vil kanskje kunne påstå at vindturbinene følger i setrenes fotspor, og utnytter en ressurs til fjells. Øvrig reiselivsvirksomhet er i stor grad sentrert rundt Snåsavatnet, og samtlige vil i stor eller litt mindre grad ha utsikt til vindturbinene på Holemsfjellet – hvis det skulle bli en realitet. Hva turistene måtte mene om dette vil være avgjørende for effekten for de ordinære reiselivsnæringen som driver med overnatting. I arbeidet med nevnte rapport fra Ask Rådgivning ble 30 representanter fra reiselivsaktører i vertskommunene intervjuet. Rapporten konkluderer med at vindturbinene ikke har hatt vesentlig innvirkning på turiststrømmen, og de fleste reiselivsaktørene er nøytrale eller positive til vindkraftverkene. I den sammenheng må det nevnes at de kommunene det gjaldt er kystkommuner, og at folks generelle oppfatning av vindturbiner virker å ha endret seg de siste 10 årene. Ved en eventuell utbygging på Snåsa, så vil Snåsa være en av veldig få innlandskommuner i Norge – så langt – med vindkraft.

Det er store forventninger til at nye Saemien Sijte vil gi et løft i reiselivsnæringen på Snåsa. Med plassering på Horjemstangen, så vil etter all sannsynlighet vindturbiner på Snåsa være synlig derfra. Vil det forringe museumsopplevelsen til de besøkende, eller vil de ikke reflektere over det?

I en rapport utarbeidet av Sintef i 2013 vises det til at nye Saemien sijte kan få betydelige positive konsekvenser for det samiske miljøet, reiselivet og kommunen.

3.3 Natur- og arts mangfold

Kartbasen [INON](#) gir et godt bilde på at Snåsa har store inngrepsfrie, villmarkspregede og sammenhengende naturområder (INON-områder). Inngrepsfrie naturområder er områder som ligger 1 kilometer eller mer i luftlinje fra tyngre tekniske inngrep. Når avstanden blir over 5 km så defineres områdene som villmarkspreget. Natur uten tyngre inngrep er under stadig press og under 12 % av Norges areal er villmarkspreget.

Som en følge av sin status som villmarkspreget og inngrepsfri natur så inngår i dag en stor del av naturområdene i Snåsa i ulike typer verneområder. Det største sammenhengende verneområde er Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark der 49% av parkens areal ligger i Snåsa.

Slike store sammenhengende naturområder er særdeles viktige som leveområder og forflytningskorridorer for arter. De er også viktige som turområder, for landskapskvaliteter,

landskapsvariasjon og for naturopplevelse. De fleste tyngre inngrep i naturen er irreversible, slik at verdien for naturmangfold vanskelig kan gjenskapes.

Store områder uten tyngre tekniske inngrep er en viktig del av den norske naturarven og er ansett som en knapphetsressurs både i nasjonal og internasjonal sammenheng.

Vindkraftverk krever store arealer og er ofte plassert på eksponerte steder i landskapet. Anleggene, med vindturbiner, veier og annen infrastruktur, endrer landskapet i og rundt utbyggingsområdet og har direkte påvirkning på naturmangfoldet. Med en så stor grad av uberørt natur så har en også god dokumentasjon på et rikt artsmangfold både når det gjelder planter, dyr og fugler.

Det aktuelle utbyggingsområde i Andorfjellet ligger i sin helhet innenfor det som defineres som et inngrepsfritt og villmarkspreget naturområde. Andorfjellet ligger også innenfor forvaltningsområde for bjørn og jerv og vurderes derfor til å ha stor verdi for oppnåelse av regionale bestandsmål for disse artene. I disse områdene er det flere registreringer av bjørnebinner med unger og det er registrert yngelokaliteter av jerv. De østlige områdene overlapper også leveområder for fjellrev og grenser i tillegg inn til Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark.

Holemsfjellet, Snorronfjellet og Sørfjellet ligger innenfor det som i INON defineres som et inngrepsfritt naturområde. Snorronfjellet og Sørfjellet er i tillegg en del av forvaltningsområde for bjørn og jerv. Holemsfjellet er en del av forvaltningsområde for gaupe og det er årlige registreringer av familiegrupper.

En FN-rapport som kom i mai 2019 viser også til at tapet av naturmangfold (arter utryddes) er en like stor trussel mot verden som klimaendringene. Den største trusselen mot naturmangfoldet er nedbyggingen av areal. Dette ble styrket av en FN-rapport vedrørende mat- og ressursituasjonen som kom nylig.

3.4 Friluftsliv og landskap

Virkninger for friluftsliv og landskap vurderes i konsesjonssøknader i sammenheng av NVE.

Vindkraft medfører store naturinngrep og vil i de områdene som blir berørt påvirke opplevelsen av landskapet og utøvelsen av ulike typer friluftsliv. Kvaliteten på naturopplevelsene vil også kunne påvirkes gjennom støy og visuelle endringer. Vindkraftverk kan være synlige på 30-50 km avstand, men de visuelle virkningene er størst inntil 10 km fra vindturbineene.

De aktuelle utbyggingsområdene i Snåsa framstår i dag med et urørt preg og har en liten grad av tilrettelegging. Det er det tradisjonelle og enkle friluftslivet man kjenner fra området og den lokale jakt og fisketradisjonen er sterk. Størstedelen av arealet er statsallmenning, og disse områdene har stor betydning for allmennhetens mulighet for å utøve jakt, fiske og friluftsliv. Andelen tilreisende jegere, fiskere og turgåere er forholdsvis høy.

I 2016 ble det gjennomført en kartlegging og verdisetting av friluftsområdene i Snåsa. Som kartet viser så er områdene i Andorfjellet verdisett som svært viktig i friluftslivssammenheng. Holemsfjellet, Snorronfjellet og Sørfjellet er verdisatt som viktig.

Miljødirektoratet, som har utredet kunnskapsgrunnlaget for friluftsliv i rapporten, sier at dersom etablering av vindkraftverk skjer i viktige friluftsområder med urørt preg og store opplevelseskvaliteter får det alltid negative konsekvenser for det opprinnelige friluftslivet. Lettere tilgang til fjellområder via anleggsveier vurderer vi at har liten verdi for det tradisjonelle friluftslivet på Snåsa.

For Snåsa kommune vil vindkraftverk sannsynligvis bety tap av svært viktige og viktige friluftsområder.

3.4 Sørsamisk reindrift

Figur 4: Reinbeitedistriktene innenfor nasjonal ramme på Snåsa. Blå markering er distriktsgrensen.

sijte (Bindal/Kappfjell reinbeitedistrikt), men disse to har ikke beiteområder i Snåsa kommune. Tabell 7 viser nøkkeltall for de to berørte distriktene:

Reinbeitedistrikt	Øvre reintall*	Siidaandeler**	Reineiere	Bruk innenfor Snåsa
Låarte	2800	6	25	Alle årstidsbeiter, flyttlei, oppsamling og gjerdeanlegg
Tjåehkere	5000	12	53	Vinterbeite, flyttlei og oppsamlingsområder.

* Før kalving

**Driftsenhet/familieenhet

Det er tilgangen på vinterbeite som styrer det øvre reintallet for de aller fleste reinbeitedistriktene i Norge, dette er også tilfellet for Tjåehkere og Låarte. Begge distrikt har utfordringer med rovdyr, for driftsåret 2017/2018 var de omsøkte kalvetapene hhv. ca. 50 % for Låarte sijte og 35 % for Tjåehkere sijte (Ressursregnskapet, Landbruksdirektoratet 2018).

Låarte sijte

Område Namdal berører de vestlige delene av Låarte, som i hovedsak er høstvinter- (førjulsbeite) og vinterbeiter. Hovedanlegget for slakting ligger i Seisjødalen. Anlegget brukes senhøst og tidlig vinter, avhengig av vær og føre. Det er sentrale flyttlei og oppsamlingsområder i området, som grovt sett kan sies å ha sammenheng med bruken av gjerdeanlegget. Områdene i sørvest (Sørfjellet) brukes i varierende grad, avhengig av klimatiske forhold (f.eks. snødybde, ising (hard skare)), rovvilt og menneskelig aktivitet. De øvrige sesongbeitene (vår, sommer og høst) ligger tett inntil hele områdegrensen. Hele området innenfor rammen må vurderes som meget sentralt for distriktet med unntak av de aller vestligste områdene ned mot bygda.

Tjåehkere sijte

Område Namdal berører hovedvinterbeite for Tjåehkere. Områdene nord i Snåsa utgjør en del av et større, sammenhengende vinterbeite. Det strekker seg fra fv. 17 i vest mot E6 Grong i øst. Distriktet kommer med reinen fra Røyrvik i desember/januar. Reinen transporteres på bil og den lastes av i mindre flokker flere steder; både i Namdalseid, Namsos, Overhalla og Grong. Beitebruken vinterstid i området vil i stor grad påvirkes fortløpende av klimatiske forhold, rovvilt og menneskelig aktivitet. Distriktet forlater vinterbeitene rundt midten av april, når reinen flyttes mot kalvingslandet og sommerbeitene i Børgefjell. Med unntak av området mellom E6 og jernbanen må hele området innenfor rammen vurderes som meget sentralt for distriktet.

Konsekvenser av vindkraft på reindrift

Det er stor sammenheng mellom uberørte større skogs- og fjellområder og sentrale områder for reindriften. Vindkraftverk bygges ofte i disse uberørt områdene.

NVE sier i sin vurdering at forskningen på konsekvensene av vindkraftverk for reindriften ikke er entydige, men at mye tyder på at det har negative konsekvenser. Det er allikevel verdt å merke seg at NVE har akseptert at nasjonale villreinområder skal ekskluderes fra nasjonal ramme, dvs. at det ikke skal etableres vindkraftverk her på grunn av forventede negative konsekvenser av hensyn til villreinen. Generelt viser de aller fleste studier internasjonalt på forstyrrelser på rein fra tekniske inngrep (hyttefelt, kraftledninger, veier) at reinen reduserer beitebruken i nærområdet. Denne effekten måles fra noen få kilometer opp til 15 kilometer fra inngrep. De verste konsekvensene får tekniske inngrep som også innebærer menneskelig aktivitet (hyttefelt og veier).

Forstyrrelser fra vindkraftverk på tamrein er vist mange kilometer fra vindturbinene, men enkelte studier viser også relativt lite forstyrrelser.

Mulige konsekvenser av vindkraftverk er flere:

- Direkte beitetap
- Beiteunntakelse/reduert beitebruk i nærområdene til vindturbinene.
- Lavere produksjon som følge av redusert beitekvalitet og beitero.
- Samling og flytting av rein blir vanskeligere innenfor vindkraftverket
- Sammenblanding med andre reinbeitedistrikt pga. endret beitemønster gir merarbeid.
- Økt sannsynlighet for konflikter med andre brukergrupper, f.eks. jordbruk.

Reindriftenes egne erfaringer fra Fosen er at reinen endrer beitebruk, og i stor grad unngår å oppholde seg innenfor og i nærområdene til vindkraftverkene. Dette gjelder spesielt for simler. I tillegg er samling og flytting av rein som har kommet inn i områder med vindkraftverk utfordrende på grunn av veisystemer og fjellskjæringer på tvers av naturlige trekk og flytteleier.

Reindriftenes erfaringer fra andre steder i Norge og Sverige beskriver mye av de samme utfordringene. Avslutningsvis er det viktig å peke på de mulige konsekvensene av vindkraft på bæreevnen til sørsamisk reindrift:

- **Mindre tilgjengelig beite gir større tap.** Selv om det er uenighet mellom reindriftnæringen og forvaltningen om andel tap av rein forårsaket av rovvilt, er det en felles forståelse av at dersom beitearealet reduseres vil andelen tap til rovvilt øke på grunn av høyere tetthet av rein og/eller lavere vekter. Lavere vekter på rein som følge av dårligere/mindre beiter gir også lavere fødselsrate, samt påvirker overlevelsen av fødte kalv.

- **Kostnader øker og inntekter reduseres.** Kostnadene til driften er dobbelt så høye pr. rein dersom man eier 200 rein sammenlignet med 400 rein (*Landbruksdirektoratets totalregnskap 2017/2018*). Åpenbart reduseres slakteinntektene med en mindre reinflokk. Reduksjon i dagens reintall, hvor de fleste siidaandeler har mellom 300 og 400 rein, er derfor dramatisk. Høyst sannsynlig betyr det en reduksjon i antall siidaandeler.
- Reduksjon i antall siidaandeler er alvorlig. Arbeidskraft forsvinner, selv om arbeidsmengden nødvendigvis ikke reduseres tilsvarende. Dette gjør mindre reinbeitedistrikt svært sårbare da de blir avhengige av noen få enkeltpersoner i den daglige driften. Tall for produksjon og tap fra Nordland og Troms reinbeiteområder kan tyde på at små reinbeitedistrikt (3 siidaandeler eller mindre) sannsynligvis har betydelig større utfordringer enn større distrikt

Internasjonale og nasjonale forpliktelser

Reindrifta blir i Trøndelag sett på som en bærebjelke for ivaretagelse av den sørsamiske kulturen og språket. Målt i antall reineiere utgjør Tjåehkere sijte og Låarte sijte ca. 17 % av den sørsamiske reindrifta i Norge, altså en betydelig andel. Hele område Namdal berører 35 % av den sørsamiske reindrifta.

Norges forpliktelser ovenfor samene som urfolk er nedfelt i både norsk og internasjonal lovgivning. De folkerettslige forpliktelsene er bl.a. tatt gjennom ratifisering av *FN-konvensjon om sivile og politiske rettigheter artikkel 27* og *ILO-konvensjon nr 169 om urbefolkninger og stammefolk i selvstendige stater*. Samme forpliktelser er forankret i norsk lovverk med samme ordlyd, blant annet gjennom grunnlovens § 108:

«Dei statlege styresmaktene skal leggje til rette for at den samiske folkegruppa kan tryggje og utvikle samisk språk, kultur og samfunnsliv.»

Ansvar for å ivareta det samiske naturgrunnlaget er også tatt inn i plan- og bygningsloven, naturmangfoldloven mv. **Det betyr at det ikke bare er et nasjonalt ansvar, men også et regionalt og lokalt ansvar, å ha en forsvarlig forvaltning av den samiske reindriftras arealer.**

4.0 Lokale og regionale føringer

Det ligger ingen bestemmelser eller retningslinjer i kommunens planverk om vindkraft. Hverken kommuneplanens arealdel (2006) eller klima- og energiplanen (2009) omtaler vindkraft spesifikt. I Regional plan for arealbruk (Nord-Trøndelag fylkeskommune, 2013) er følgende retningslinje vedtatt (kapittel 9.2, side 52):

«... Planlegging av vindkraftverk utover allerede vedtatte konsesjonsgitte og anbefalte vindkraftverk stilles i bero inntil konsekvenser for reindrift og miljøinteresser av disse vindkraftverkene er vurdert ...»

Den samme holdningen er gjentatt av Trøndelag fylkesting, sist da de behandlet forslag til nasjonal ramme i mai ([sak 58/19](#)), deler av vedtaket gjengitt:

«... Trøndelag fylkeskommune fraråder den foreslåtte rammen for vindkraft på land og er innstilt på å kunne påklage ytterligere konsesjonssøknader for landbasert vindkraft i Trøndelag ... »

Fylkeskommunens vedtak er blant annet begrunnet av hensynet til friluftsliv, sørsamisk reindrift, biologisk mangfold/uberørt natur og fraværet av en helhetlig vurdering av framtidig omfang og alternativer til en videre vindkraftutbygging.

For øvrig vises det til henvisninger til lovverk mv. under det enkelte tema i saksframlegget.

Vurdering:

Dersom område Namdal blir vedtatt som en del av nasjonal ramme, betyr det at enkelte områder i Snåsa blir vurdert som attraktive for utbyggere av vindkraft og igjen at sannsynligheten for at konsesjonssøknader innvilges av NVE øker. Med det som bakteppe må kommunen vurdere om de ønsker å være en del av nasjonal ramme. Av 39 konsesjoner som er endelig gitt, er det kun i et tilfelle det har blitt gitt konsesjon hvor en kommune har vært negativ.

Kommunens vedtak vil være et sterkt signal til departementet.

Som det fremkommer får etablering av vindkraftverk negative konsekvenser for sørsamisk reindrift, friluftsliv/landskap, naturbasert reiseliv og naturmangfold. Dette må vurderes opp mot behovet for fornybar energi og eventuell økonomiske ringvirkninger for kommune og lokalt næringsliv.

For sørsamisk reindrift vil vindkraft utvilsomt få betydelige negative konsekvenser. Både Andorfjellet og Holemsfjellet er helt sentrale reindriftsområder. Kommunen har et betydelig ansvar som et sørsamisk sentrum og en tospråklig kommune for å ivareta den sørsamiske kulturen.

Vindkraft vil bety tap av viktige friluftsområder, ha negativ påvirkning Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark og bety tap av natur- og arts mangfold.

Konfliktnivået rundt landbasert vindkraft er i dag høyt..

For et vindkraftverk på ca. 30 vindturbiner kan det antas en årlig inntekt på ca. 5-6 millioner i eiendomsskatt, samt potensiale for noen fast ansatte i driftsfasen. I en anleggsfase er det usikkert hvor mye som tilfaller lokalmiljøet. Ett vindkraftverk av dette omfanget vil beslaglegge 10 – 15 km².

Videre er det en vesentlig svakhet ved nasjonal ramme at den ikke vurderes i en større sammenheng med andre alternativer for fornybar kraftproduksjon. Med tanke på de omfattende negative konsekvensene virker det uklokt å åpne for arealkrevende vindkraft på land dersom det skulle vise seg at det finnes bedre helhetlige løsninger i nærmeste framtid.

Samtidig bør det vektlegges at fylkestinget er negativ til nasjonal ramme, blant annet av hensyn til energibehov, reindrift og naturmangfold.

Med bakgrunn i ovenstående vurderes det at de negative sidene for landbasert vindkraft er betydelig større enn de positive sidene for kommunen.

Rådmannens forslag til innstilling:

Snåsa kommune fraråder at kommunens arealer skal være en del av nasjonal ramme for vindkraft på land. Kommunen er innstilt på å påklage eventuelle konsesjonssøknader for vindkraft.

Snåsa kommune er i utgangspunktet positiv til en helhetlig plan for landbasert vindkraft. Men landbasert vindkraft må, før en rammeplan vedtas, vurderes i en større sammenheng med annen miljøvennlig kraftproduksjon. En reduksjon i offentlig energiforbruk må også konkretiseres og gjennomføres.

Snåsa kommune har et spesielt ansvar for å ivareta den sørsamiske kulturen, herunder reindriften. Etablering av arealkrevende landbasert vindkraft i kommunen vil få svært negative konsekvenser for den sørsamiske reindriften. Sørsamisk reindrift er allerede hardt påvirket av vindkraftutbyggingen på Fosen, og må ikke belastes ytterligere. Dette tar ikke forslaget til nasjonal ramme hensyn til.

Snåsa kommune er hovedinnfallsporten til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, et av Sør-Norges største sammenhengende villmarksområder. Vindkraftverk i kommunen vil være synlig fra store deler av nasjonalparken og forringe opplevelsen av jakt, fiske og friluftsliv i parken. Vindkraft får også betydelige negative konsekvenser for naturmangfold og landskap generelt. Vindkraft er derfor ikke forenelig med Snåsa kommunes status som nasjonalparkkommune.

Snåsa kommune støtter for øvrig Trøndelag fylkesting sitt vedtak i sak 58/19.

Behandling/vedtak i Snåsa formannskap den 20.08.2019 sak 97/19

Behandling:

Høringsuttalelse fra Murbrekkfjellet Beitelag datert 15/8- 19 ble utdelt i møte og vedlegges saken til kommunestyre.

Ingen andre forslag ble framsatt.

Votering.

Forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt som innstilling for kommunestyre.

Snåsa formannskaps innstilling:

Snåsa kommune fraråder at kommunens arealer skal være en del av nasjonal ramme for vindkraft på land. Kommunen er innstilt på å påklage eventuelle konsesjonssøknader for vindkraft.

Snåsa kommune er i utgangspunktet positiv til en helhetlig plan for landbasert vindkraft. Men landbasert vindkraft må, før en rammeplan vedtas, vurderes i en større sammenheng med annen miljøvennlig kraftproduksjon. En reduksjon i offentlig energiforbruk må også konkretiseres og gjennomføres.

Snåsa kommune har et spesielt ansvar for å ivareta den sørsamiske kulturen, herunder reindriften. Etablering av arealkrevende landbasert vindkraft i kommunen vil få svært negative konsekvenser for den sørsamiske reindriften. Sørsamisk reindrift er allerede hardt påvirket av vindkraftutbyggingen på Fosen, og må ikke belastes ytterligere. Dette tar ikke forslaget til nasjonal ramme hensyn til.

Snåsa kommune er hovedinnfallsporten til Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, et av Sør-Norges største sammenhengende villmarksområder. Vindkraftverk i kommunen vil være synlig fra store deler av nasjonalparken og forringe opplevelsen av jakt, fiske og friluftsliv i parken. Vindkraft får også betydelige negative konsekvenser for naturmangfold og landskap generelt. Vindkraft er derfor ikke forenelig med Snåsa kommunes status som nasjonalparkkommune.

Snåsa kommune støtter for øvrig Trøndelag fylkesting sitt vedtak i sak 58/19.